

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΠΡΑΣΙΝΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ 2024 - 2030

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσα από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, έχει θέσει φιλόδοξους στόχους, οι οποίοι περιλαμβάνουν την εφαρμογή πολιτικών και μέτρων που θα στηρίξουν την προσπάθεια να καταστεί κλιματικά ουδέτερη μέχρι το 2050. Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων αυτών αποτελεί η ύπαρξη κατάλληλα καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού, το οποίο θα διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις.

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ), αντιλαμβανόμενη τη σημασία και το εύρος των αλλαγών που θα επιφέρει στην αγορά εργασίας η μετάβαση στην πράσινη οικονομία, εκπόνησε την πιο πάνω μελέτη¹.

A. Σκοπός της μελέτης

Ο βασικός σκοπός της μελέτης είναι η ολοκληρωμένη εξέταση και ανάλυση της πράσινης οικονομίας και των πράσινων επαγγελμάτων, ο προσδιορισμός της πράσινης οικονομίας της Κύπρου και ο εντοπισμός των αναγκών σε πράσινες δεξιότητες στην κυπριακή οικονομία για την περίοδο 2024-2030.

B. Έκταση της μελέτης

Στη μελέτη παρέχονται προβλέψεις για την απασχόληση και τις ανάγκες που θα υπάρξουν σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας και σε επαγγέλματα με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία για την περίοδο 2024-2030. Πρόσθετα, παρουσιάζονται οι απαιτούμενες πράσινες δεξιότητες αναφορικά με επαγγέλματα της πράσινης οικονομίας της Κύπρου.

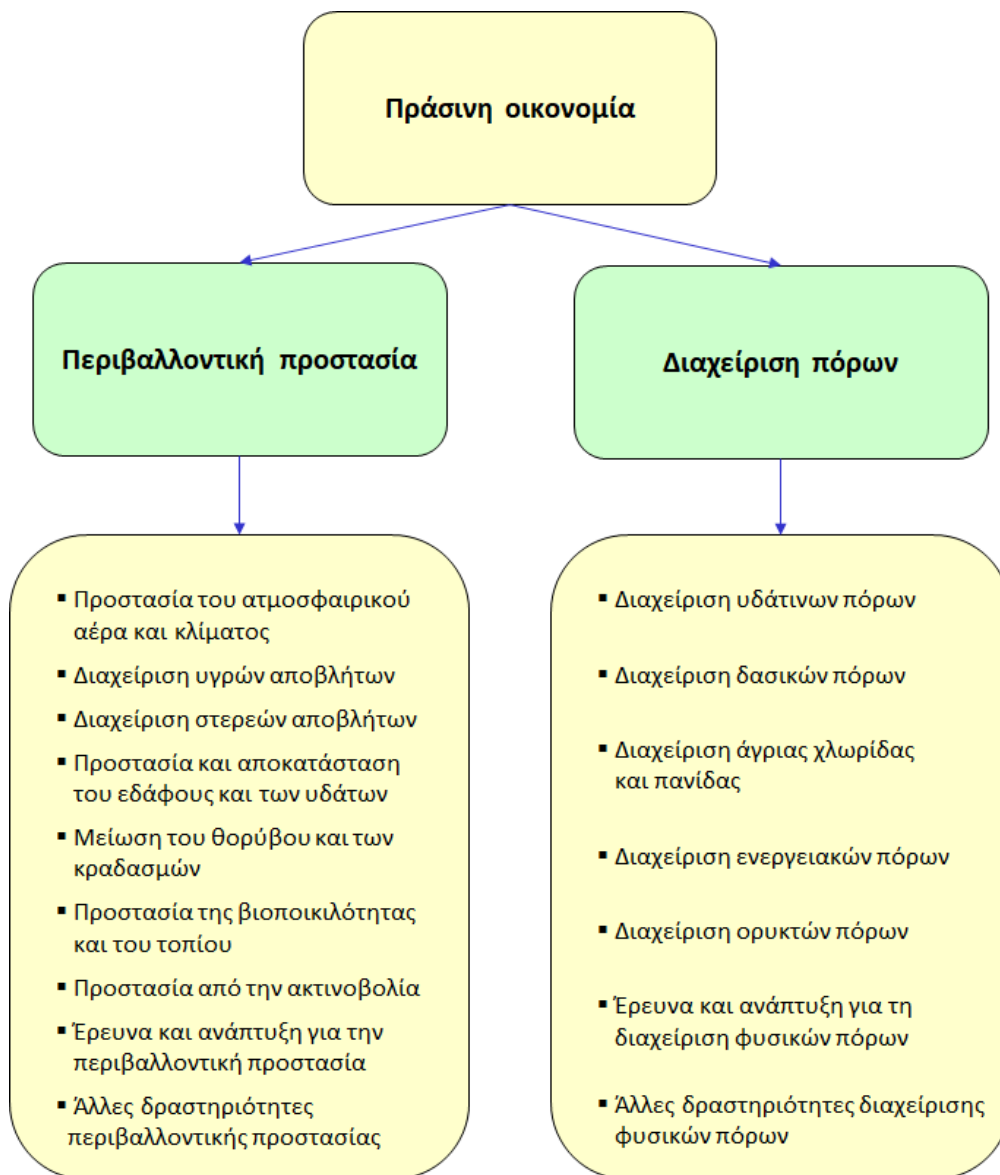
Γ. Πράσινη οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat):

Πράσινη οικονομία είναι όλες οι δραστηριότητες που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες για τη μέτρηση, πρόληψη, περιορισμό, ελαχιστοποίηση και διόρθωση της περιβαλλοντικής ζημιάς στο νερό, τον αέρα και το έδαφος, καθώς και τα προβλήματα σχετικά με απόβλητα, θόρυβο και οικοσυστήματα. Έτσι, η πράσινη οικονομία περιλαμβάνει τεχνολογίες, αγαθά και υπηρεσίες που μειώνουν τον περιβαλλοντικό κίνδυνο και ελαχιστοποιούν τη ρύπανση και τις ανάγκες σε φυσικούς πόρους.

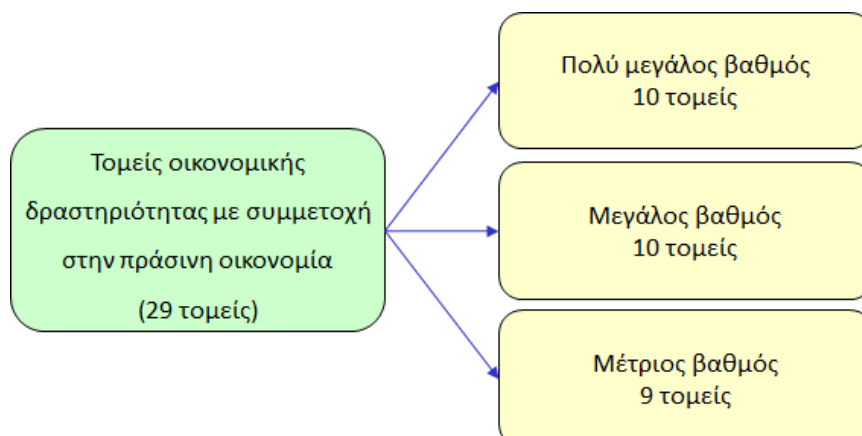
Οι δραστηριότητες της πράσινης οικονομίας εμπίπτουν σε δύο ομάδες: τις δραστηριότητες περιβαλλοντικής προστασίας και τις δραστηριότητες διαχείρισης πόρων. Οι δραστηριότητες περιβαλλοντικής προστασίας περιλαμβάνουν τεχνολογίες, αγαθά και υπηρεσίες που σχετίζονται ειδικά με την προστασία του περιβάλλοντος από τις επιβλαβείς επιπτώσεις των κοινωνικοοικονομικών δραστηριοτήτων, με την πρόληψη/μείωση των φαινομένων ρύπανσης ή την επαναφορά και διόρθωση της περιβαλλοντικής ζημιάς όπου αυτή συμβεί. Οι δραστηριότητες διαχείρισης πόρων περιλαμβάνουν τεχνολογίες, αγαθά και υπηρεσίες για τη μείωση των αναγκών χρήσης μη ανανεώσιμων πόρων.

¹ Η μελέτη επικαιροποιεί τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη μελέτη της ΑνΑΔ με θέμα «[Εντοπισμός Αναγκών σε Πράσινες Δεξιότητες στην Κυπριακή Οικονομία 2017-2027](#)», που ολοκληρώθηκε το 2018.

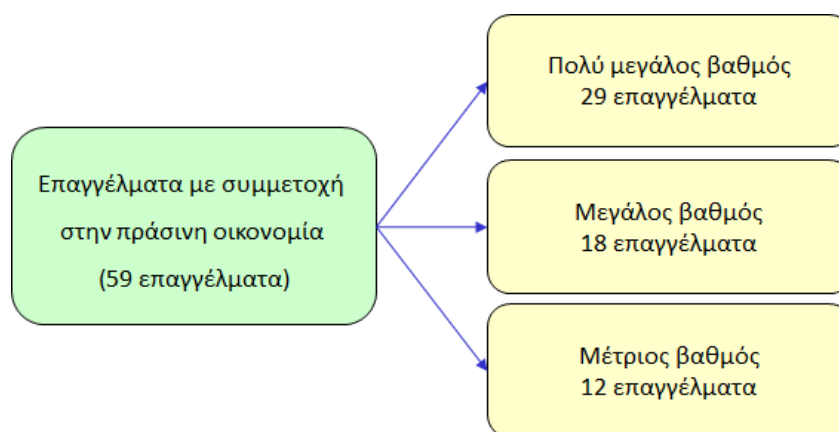
Δ. Πράσινη οικονομία στην Κύπρο και προβλέψεις αναγκών απασχόλησης

Η πράσινη οικονομία της Κύπρου αποτελείται από 29 τομείς οικονομικής δραστηριότητας και 59 επαγγέλματα από όλο το φάσμα δραστηριοτήτων της κυπριακής οικονομίας και έχουν ταξινομηθεί σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με τον βαθμό συμμετοχής τους: Πολύ μεγάλο βαθμό, μεγάλο βαθμό και μέτριο βαθμό.

Τομείς οικονομικής δραστηριότητας με πολύ μεγάλο βαθμό συμμετοχής στην πράσινη οικονομία

- Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου
- Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού
- Επεξεργασία λυμάτων
- Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων
- Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες διαχείρισης αποβλήτων
- Έργα πολιτικού μηχανικού
- Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες
- Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών συστημάτων και παροχής συμβουλών
- Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας
- Δραστηριότητες αρχιτεκτόνων και μηχανικών

Επαγγέλματα με πολύ μεγάλο βαθμό συμμετοχής στην πράσινη οικονομία

Πτυχιούχοι

➤ Μετεωρολόγοι ➤ Χημικοί ➤ Σύμβουλοι γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας ➤ Ειδικοί προστασίας του περιβάλλοντος ➤ Μηχανικοί παραγωγής ➤ Πολιτικοί μηχανικοί ➤ Μηχανικοί περιβάλλοντος ➤ Μηχανολόγοι μηχανικοί ➤ Χημικοί μηχανικοί	➤ Ηλεκτρολόγοι μηχανικοί ➤ Ηλεκτρονικοί μηχανικοί ➤ Αρχιτέκτονες ➤ Σχεδιαστές ➤ Πολεοδόμοι και συγκοινωνιολόγοι ➤ Ειδικοί περιβαλλοντικής και επαγγελματικής υγείας και υγιεινής ➤ Σχεδιαστές και αναλυτές λογισμικού και εφαρμογών ➤ Ειδικοί βάσεων δεδομένων και δικτύων

Τεχνικοί βοηθοί

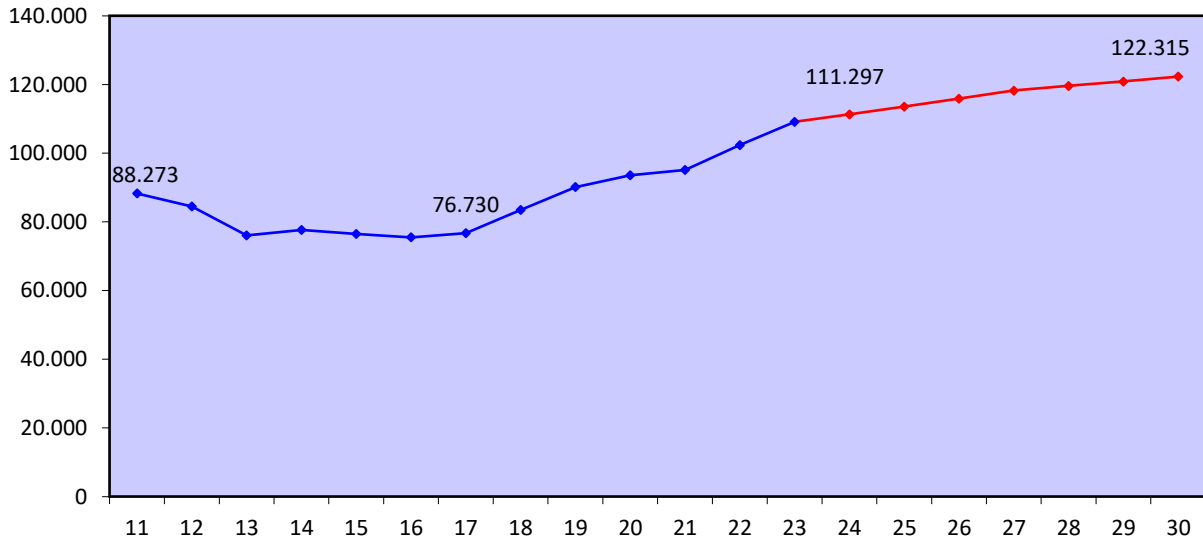
➤ Τεχνικοί βοηθοί χημείας και φυσικών επιστημών ➤ Τεχνικοί βοηθοί πολιτικών μηχανικών ➤ Τεχνικοί βοηθοί ηλεκτρολόγων μηχανικών ➤ Τεχνικοί βοηθοί ηλεκτρονικών μηχανικών	➤ Τεχνικοί βοηθοί μηχανολόγων μηχανικών ➤ Χειριστές μηχανημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ➤ Χειριστές μηχανημάτων αποτέφρωσης και επεξεργασίας νερού

Τεχνίτες

➤ Τεχνίτες μονώσεων ➤ Τεχνίτες τζαμιών ➤ Υδραυλικοί και εγκαταστάτες σωληνώσεων	➤ Μηχανικοί κλιματιστικών και ψυκτικών εγκαταστάσεων ➤ Ηλεκτρολόγοι κτηρίων

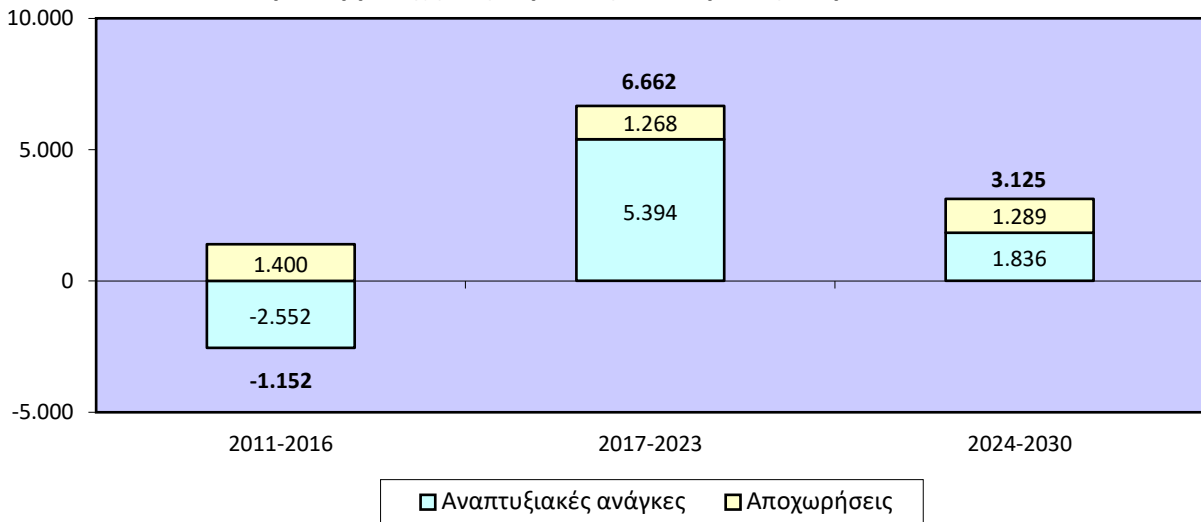
Η συνολική απασχόληση στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία της Κύπρου την περίοδο 2024-2030, προβλέπεται ότι θα εμφανίσει αυξητική τάση. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα το 2030, να φτάσει στις 122.315 άτομα ή σχεδόν ένας στους τέσσερις απασχολούμενους να εργάζεται σε τομείς με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία.

Συνολική απασχόληση στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία την περίοδο 2011-2030

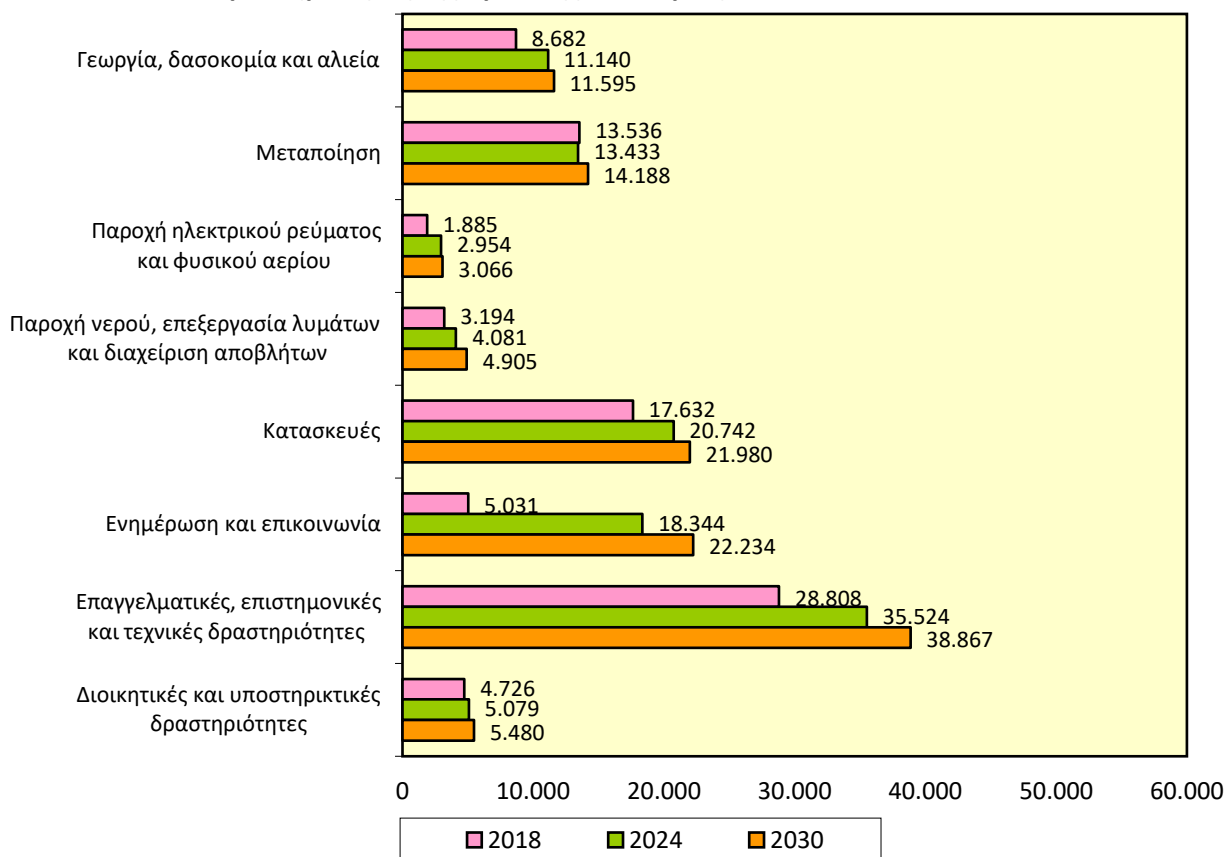
Η ετήσια συνολική ζήτηση εκτιμάται στις 3.125 άτομα ή 2,7% και αποτελεί το 24,8% των συνολικών αναγκών της κυπριακής οικονομίας.

Μέσες ετήσιες συνολικές ανάγκες απασχόλησης στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία την περίοδο 2011-2030

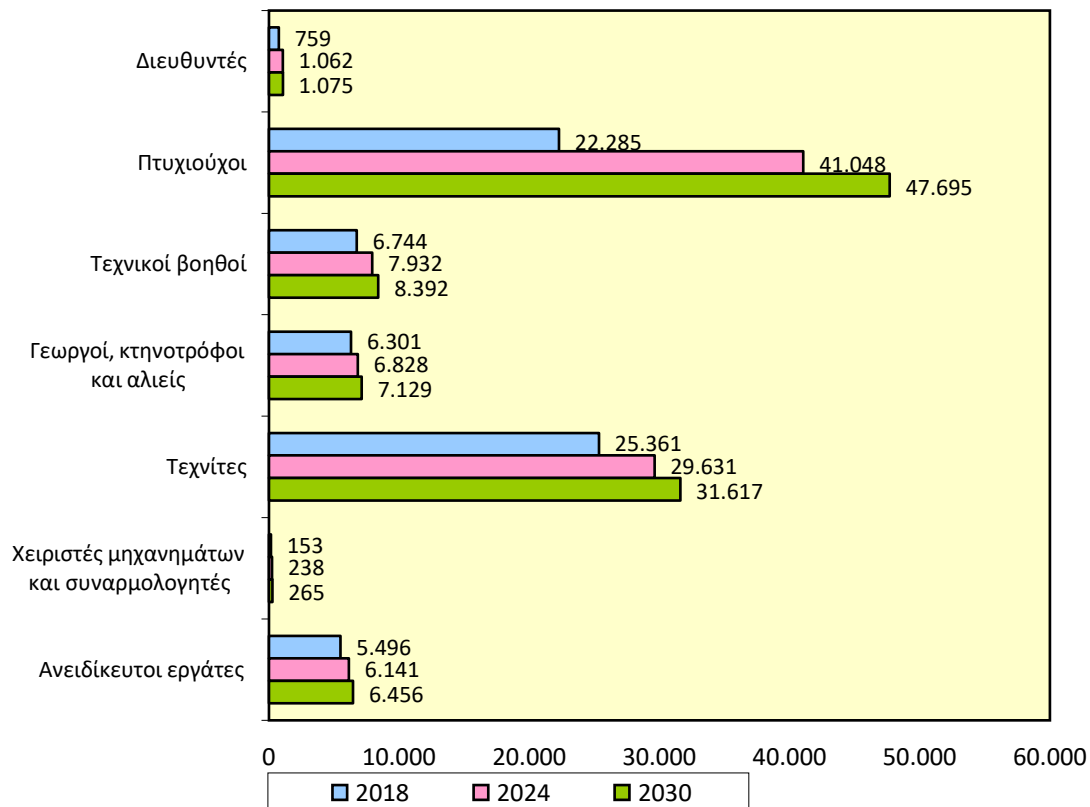

Ο μεγαλύτερος, με αισθητή διαφορά, αριθμός απασχολούμενων στους πράσινους τομείς θα εργοδοτείται στον τομέα των Επαγγελματιών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων. Σχεδόν ένας στους τρεις απασχολούμενους της πράσινης οικονομίας θα εργοδοτείται στον τομέα αυτό, παρουσιάζοντας επίσης και τις μεγαλύτερες ετήσιες συνολικές ανάγκες απασχόλησης με 873 άτομα ή 2,3% κατά την περίοδο 2024-2030.

Προβλέψεις απασχόλησης στους 8 κύριους τομείς οικονομικής δραστηριότητας της πράσινης οικονομίας το 2018, 2024 και 2030

Προβλέψεις απασχόλησης στις 7 κύριες επαγγελματικές κατηγορίες της πράσινης οικονομίας το 2018, 2024 και 2030

Δεύτερος σε μέγεθος πράσινος τομέας, παρουσιάζοντας επίσης σημαντική αυξητική τάση, είναι ο τομέας της Ενημέρωσης και επικοινωνίας. Ο τομέας αναμένεται να συνεχίσει το σημαντικό δυναμικό ανάπτυξής του, με αποτέλεσμα πάνω από ένας στους έξι απασχολούμενους της πράσινης οικονομίας να εργοδοτείται στον τομέα αυτό. Οι ετήσιες συνολικές ανάγκες απασχόλησης του τομέα θα ανέλθουν στα 808 άτομα ή 4,1%, με τις αναπτυξιακές ανάγκες (648 άτομα) να αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος τους (80,2%).

Όσον αφορά στα επαγγέλματα με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία, ο μεγαλύτερος αριθμός των απασχολούμενων εντοπίζεται στην επαγγελματική κατηγορία των Πτυχιούχων. Ειδικότερα, ο αριθμός τους από 41.048 άτομα το 2024 (44,2% του συνόλου), θα ανέλθει στις 47.695 άτομα το 2030 (46,5% του συνόλου), παρουσιάζοντας τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση της περιόδου 2024-2030 (16,2%).

Εξίσου σημαντική είναι η απασχόληση στην επαγγελματική κατηγορία των Τεχνιτών, όπου το 2024 ο αριθμός των απασχολούμενων θα φτάσει στις 29.631 άτομα (31,9% του συνόλου) και το 2030 στις 31.617 άτομα (30,8% του συνόλου), σημειώνοντας άνοδο 6,7%.

E. Εντοπισμός αναγκών σε πράσινες δεξιότητες στην Κύπρο

Ο εφοδιασμός του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται σε πράσινα επαγγέλματα με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου της μετάβασης σε μια πράσινη οικονομία. Ιδιαίτερα σημαντική είναι, επίσης, η απόκτηση νοοτροπίας διά βίου μάθησης, ώστε το ανθρώπινο δυναμικό να αναβαθμίζει και να εμπλουτίζει σε συνεχή βάση τόσο τις βασικές όσο και τις εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες του επαγγέλματος που εξασκεί.

Προς αυτή την κατεύθυνση, εντοπίστηκαν οι κύριες θεματικές κατηγορίες γνώσεων και δεξιοτήτων σε επαγγέλματα με συμμετοχή στην πράσινη οικονομία που μπορούν να αξιοποιηθούν στον σχεδιασμό εξειδικευμένων δραστηριοτήτων κατάρτισης.

Η πλειονότητα των πράσινων δεξιοτήτων που εντοπίστηκαν, αποτελούν νέες δεξιότητες που σχετίζονται με την απόκτηση δεξιοτήτων για τις νέες πράσινες τεχνολογίες, την περιβαλλοντική νομοθεσία και τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Οι δεξιότητες αυτές, λόγω των παραγόντων που τις επηρεάζουν, εξελίσσονται συνεχώς και απαιτούν κυρίως υψηλό βαθμό εξειδίκευσης. Σημαντικός, επίσης, αριθμός από τις πράσινες δεξιότητες που εντοπίστηκαν, είναι προσαρμοσμένες υφιστάμενες δεξιότητες, οι οποίες θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικές για την ανάπτυξη της πράσινης οικονομίας, όπως η διαχείριση έργων, ο στρατηγικός σχεδιασμός, η επιχειρηματικότητα, η βελτιστοποίηση διαδικασιών, η διαχείριση προσωπικού και η διαχείριση ποιότητας.

ΣΤ. Εισηγήσεις

Η μελέτη καταλήγει σε συγκεκριμένες εισηγήσεις που αποσκοπούν στην έγκαιρη και προγραμματισμένη αντιμετώπιση της μελλοντικής κατάστασης στην αγορά εργασίας από τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία. Οι εισηγήσεις αφορούν στις πιο κάτω στρατηγικές:

- Απασχόληση.
- Εκπαίδευση.
- Κατάρτιση.

Απαραίτητα συστατικά στοιχεία για την εφαρμογή και αποτελεσματικότητα των προτάσεων αποτελούν η συνέργεια και συμπληρωματικότητα των πολιτικών: περιβαλλοντικών, οικονομικών, κοινωνικών, εκπαίδευσης και απασχόλησης. Για τον λόγο αυτό, είναι επιβεβλημένη η εφαρμογή ενός συνεκτικού πλαισίου συνεργασίας και συντονισμού ανάμεσα στους φορείς, οι οποίοι έχουν την ευθύνη για τη διαμόρφωση και εφαρμογή των στρατηγικών αυτών, ώστε οι παρεμβάσεις να έχουν τη μέγιστη αποτελεσματικότητα και το λιγότερο δυνατό κόστος σε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους.